

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Socialudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 6. september 2023
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Emilie Glismand
Sagsnr.: 2023-0032/52-0009
Dok.: 2939268

Besvarelse af spørgsmål nr. 361 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 361 (Alm. del), som Folketingets Socialudvalg har stillet til justitsministeren den 9. august 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Nick Zimmermann (DF).

Justitsministeriet skal anmode om, at det vedlagte bilag behandles **fortroligt**, da bilaget indeholder oplysninger om enkeltpersoners helbredsforhold og strafbare forhold.

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 361 (Alm. del) fra Folketingets Socialudvalg:

”Vil ministeren kommentere den fortrolige henvendelse og redegøre for, i hvor mange tilfælde politiet har henlagt sager, der vedrører seksuelt misbrug af personer med udviklingshæmning, og hvad vil ministeren gøre for at sikre, at der også falder dom i sager, hvor ofret er udviklingshæmmet?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten kan generelt oplyse, at politi og anklagemyndighed i sager, hvor offeret er udviklingshæmmet – ligesom i alle andre sager – foretager en konkret vurdering af beviserne i hver enkelt sag og på baggrund heraf vurderer, om der er grundlag for at sigte og tiltale en person.

Vurderingen af den enkelte sag foretages bl.a. efter objektivitetsprincippet i retsplejelovens § 96, stk. 2, hvorefter offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, og derved ikke blot påse, at straffskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. Det bemærkes i den forbindelse, at selv om § 96, stk. 2, efter sin ordlyd alene vedrører anklagemyndigheden, antages princippet også at gælde for politiet i forbindelse med efterforskningen af en straffesag, jf. f.eks. Michael Kistrup m.fl., *Straffeprocessen* (3. udg., 2018, s. 116).

Vurderer politi og anklagemyndighed således, at der ikke kan tilvejebringes tilstrækkelige beviser til, at der kan ske sigtelse eller domfældelse i en sag, må sagen i overensstemmelse med objektivitetsprincippet sluttes. Dette gælder i sagens natur, uanset om den forurettede er udviklingshæmmet eller ej.

Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om antallet af henlagte sager vedrørende seksuelt misbrug af udviklingshæmmede. POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til bl.a. at oplyse, hvor mange anmeldelser eller afgørelser, der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter, herunder om forurettede er udviklingshæmmet.

Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe de ønskede oplysninger. Det vil således forudsætte en omfattende manuel gennemgang af et stort antal sager, hvis de ønskede oplysninger skal tilvejebringes.

Rigsadvokaten har derfor trukket oplysninger fra POLSAS om sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 218 om udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering til at skaffe sig samleje med den pågældende samt overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 218 om andet seksuelt forhold ved udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering, som fremgår nedenfor i tabellerne 1 til 6.

I tabel 1 fremgår antallet af anmeldelser, tabel 2 indeholder antallet af henlæggelser, tabel 3 vedrører antallet af sigtelser, tabel 4 indeholder antallet af tiltaler, tabel 5 vedrører antallet af påtaleopgivelser og af tabel 6 fremgår frifindende og fældende afgørelser.

Tabel 1: Antal anmeldelser vedr. straffelovens § 218 og § 225, jf. § 218 (opgjort på antal sager)

Paragraf	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Strfl. § 218	12	10	2	11	11	8	3
Strfl. § 225, jf. § 218	6	5	5	2	3	4	1
Total	18	15	7	13	14	12	4

Tabel 2: Antal henlæggelser vedr. straffelovens § 218 og § 225, jf. § 218 (opgjort på antal sager)

Paragraf	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Strfl. § 218	1	1	1	5	1	2	1
Strfl. § 225, jf. § 218	-	2	2	-	1	1	1
Total	1	3	3	5	2	3	2

Tabel 3: Antal sigtelser vedr. straffelovens § 218 og § 225, jf. § 218 (opgjort på antal forhold)

Paragraf	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Strfl. § 218	12	9	4	8	11	6	2
Strfl. § 225, jf. § 218	4	7	3	1	2	3	1
Total	16	16	7	9	13	9	3

Tabel 4: Antal tiltaler vedr. straffelovens § 218 og § 225, jf. § 218 (opgjort på antal forhold)

Paragraf	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Strfl. § 218	4	4	1	2	1	6	1

Strfl. § 225, jf. § 218	1	1	2	-	-	1	1
Total	5	5	3	2	1	7	2

Tabel 5: Antal påtaleopgivelser vedr. straffelovens § 218 og § 225, jf. § 218 (opgjort på antal forhold)

Paragraf	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Strfl. § 218	3	10	3	7	6	2	1
Strfl. § 225, jf. § 218	4	4	3	1	1	3	-
Total	7	14	6	8	7	5	1

Tabel 6: Antal frifindende og fældende afgørelser (ekskl. påtaleopgivelser) vedr. straffelovens § 218 og § 225, jf. § 218 (opgjort på antal forhold)

Paragraf	Afgørelse	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Strfl. § 218	Frifindende	-	4	-	1	-	1	3
Strfl. § 218	Fældende	-	4	1	2	2	1	4
Strfl. § 225, jf. § 218	Frifindende	1	1	-	-	-	1	-
Strfl. § 225, jf. § 218	Fældende	-	1	-	2	2	-	-
Total		1	10	1	5	4	3	7

Bemærkninger

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra POLSAS. Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyrings-system og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Anmeldelser, henlæggelser, sigtelser, tiltaler og afgørelser er periodiseret efter, hvornår der i pågældende sag er foretaget anmeldelse, sagen er henlagt, der er rejst sigtelse, der er rejst tiltale eller sagen er afgjort. Der vil være en periodevis forskydning af data, da f.eks. antallet af afgørelser i 2021 kan vedrøre tiltaler rejst i 2020.

Afgørelser er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne ikke nødvendigvis endelige.

Datatrækkene vedrører gerningskoderne:

72311 - § 218 - Samleje ved udnyttelse af psykisk abnormitet

72335 - § 225, jf. § 118 - (Udgået) Andet seksuelt forhold v/udnyttelse psykisk abnormitet

72349 - § 225, jf. § 118 - Andet seksuelt forhold v/udnyttelse psykisk abnormitet

Det bemærkes, at gerningskoden 72335 pr. 4. juli 2023 er erstattet med gerningskoden 72349. Til ovenstående opgørelser er denne nye gerningskode inkluderet, men der er på datatidspunktet endnu ikke registreret sager på den nye gerningskode på noget sagstrin.

Data er opdateret den 12. august 2023.”

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet desuden indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har udstedt en vejledning om politiets behandling af sager om voldtægt eller voldtægtslignende forhold. Vejledningen indeholder et afsnit om efterforskning og bevissikring, der bl.a. beskriver de uopsættelige efterforskningskridt, som politiet skal foretage i sådanne sager. Det vil altid afhænge af sagens konkrete omstændigheder, hvilke efterforskningskridt der skal foretages, og hvornår de skal foretages.

Vejledningen indeholder endvidere et afsnit om afhøring. Det fremgår heraf, at børn og unge samt personer over 18 år med alvorlig psykisk lidelse eller væsentlig nedsat psykisk funktion i visse tilfælde kan videoafhøres efter retsplejelovens § 745 e, stk. 1, nr. 3 og 4. Vejledningen henviser i den forbindelse til afsnittet om videoafhøring af børn i Rigsadvokatmeddelelsen. Afsnittet om videoafhøring af børn i Rigsadvokatmeddelelsen beskriver fremgangsmåden ved foretagelse af videoafhøring, herunder at videoafhøringen skal foretages af særligt uddannede polititjenestemænd.

Politiskolen udbyder uddannelsen ”Videoafhøring af børn”, som skal sikre, at politikredsene har medarbejdere, der er uddannet til at afhøre til video i målgruppen af børn under 15 år – i visse tilfælde unge op til 18 år – samt voksne med varig funktionsnedsættelse.

Under uddannelsen lærer deltagerne at afhøre på en måde, der tager hensyn til afhørtes adfærd, udsagn og tarv samt retssikkerhedsmæssige anliggender, så der skabes størst mulig sikkerhed for en klar og sandfærdig forklaring.

Deltagerne modtager bl.a. uddannelse om børn og voksne med diagnoser – herunder autisme og ADHD. Derudover modtager deltagerne et oplæg fra et udviklingscenter, der arbejder med voksne med udviklingshandicaps, massive adfærdsproblemer, personlighedsforstyrrelser, døve med udviklingshæmning og psykiatriske lidelser.”

For så vidt angår en nærmere redegørelse for den konkrete sag, der henvises til i spørgsmålet, henvises til vedlagte fortrolige bilag.